

Kalaallit Nunaata kitaani Tasersiami qangarsuarnitsat eriagisassat eqqissisimatinneqarnerisa attatiinnarneqarnissai pillugit tusarniaaneq

Nunatta Katersugaasiva Allagaateqarfialu (kingorna NKA-tut taaneqartassaaq) suliassaraa qanganitsat eqqissisimatitsinissamut tunngasut aaliangiiffigisassallugit, allannguuteqarfigisassallugit imaluunniit atorunnaarsittassallugit, tunngavigalugu § 7, imm. Eqqissisimatitsineq aamma allatigut kulturikkut kingornussatut illersuineq pillugu Inatsisartut Inatsisaat nr. 11, 19. maj 2010-meersoq, kingorna allannguuteqartoq Eqqissisimatitsisarneq aamma allatigut kulturikkut eriagisassanik kulturikkut kingornussatut illersuineq pillugu Inatsisartut Inatsisaannik allanngortitsineq pillugu Inatsisartut Inatsisaat nr. 5, 12. juni 2019-meersoq (kingorna Kulturikkut Eriagisassat pillugit Inatsisartut taaneqartassaaq).

Ulloq 2. dec. 2022 NKA saaffigineqarsimavoq Nunalerinermut, Imminut Pilersornermut, Nukissitutinut Avangiisinullu Naalakkersuisoqarfimmit qinnuigineqarluni immikkut taaneqarsimasumi Tasersiap qanittuaniittut tatsimut qanittumiittut Qeqqata Kommuniianiittumi nunaminertami eqqissisimatinneqartut kulturikkut eriagisassatut nalunaarsorsimanerata atorunnaarsinneqarnissaanut tunngasut pillugit (takuuk nunap assiga ilanngussaq). NKA Kulturikkut Eriagisassat pillugit Inatsit naapertorlugu Tasersiap eqqaanilu eqqissisimatitat kulturikkullu eriagisassat pillugit Inatsit naapertorlugu Tasersiap eqqaanilu eqqissisimatitat kulturikkullu eriagisassat atuuttut atorunnaarsinnissai pillugit isummertinnani pisussaaffeqarpoq innuttaasunik, atuisunut, nunaminertamik atuinissamik akuersissuteqartunut, kommunalbestyrelsemut eqqissisimatinneqartut kommunerisamut attuumassuteqarfigisaanut akissuteqannginnermini tusarniaassalluni.

Taamaammat Kulturikkut Eriagisassat pillugit Inatsit § 7, imm. 3 naapertorlugu tusarniaaneq pivoq siunertaralugu maannamut nunaminertani kulturikkut eriagisassat Tasersiami Qeqqata Kommuniiani attatiinnarneqarnissaat (takuuk nunap assiga ilassut).

NKA-p aaliangiinissaminut isumaa:

NKA-p eqqissisimatitsinermut ataatsimiititaliaa naliliivoq nunaminertani kulturikkut eriagisassat pineqartumiittut ima Kalaallit Nunaannut aamma Issittumut pingaassutsimikkut qaqutigoortigaat eqqissisimatinneqartariaqartutut nalilerneqarlutik. Tunngavilersuut naliliinermi itisilerneqartoq aalajangiinerup kingorna takuneqarsinnaavoq. Taamaattumik NKA ukunanga aalajangiissalluni isumaqarpoq:

*Nunaminertami Tasersiap qanittuaniittut kulturikkut eriagisassaasut
eqqissisimatinneqarnissaat attanneqassaaq.*

13. marts 2023

Nunatta Katersugaasivia
Allagaateqarfialu

Grønlands Nationalmuseum & Arkiv

Greenland National Museum &
Archives

Hans Egedesvej 8
Postbox 145
DK-3900 Nuuk
Greenland

Oqarasuaat/telefon +299 322611
Fax: +299 322622
NKA@natmus.gl
www.natmus.gl

Imatut paasineqassaaq NKA-p akissutissatut isumaa Nunalerinermut, Imminut Pilersornermut, Nukissiuteqqarnermut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfiup dec 2-ni 2022-mi saaffiginnissutaanut akerliuvoq.

Pineqartumi NKA pisussaaffeqarpoq eqqissisimatinneqartunut attassiinnarumanermut susassaqtut tusarniassallugit. Tusarniaanermi Nunalerinermut, Imminut Pilersornermut, Nukissiuteqqarnermut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfiup saaffiginnissutaa ilassutitut ilanngunneqarpoq.

NKA-p nunaminertat eqqissisimatinneqartuarnissaanut tunngatillugut akissutissatut isumaa pillugu ilassuteqaatigineqartut uunga nassiunneqassapput Kalaallit Nunaata Katersugaasivia Allagaateqarfialu, kingusinnerpaamik ulloq 13.06.2023. Ilassutigineqartut uunga nassiunneqassapput:

- nka@natmus.gl imaluunniit
- Nunatta Katersugaasivia
Hans Egedesvej 8
Boks 145
3900 Nuuk

Tusarniutigineqartoq pillugu apeqqutissaqaruit uunga saaffiginnissinnaavutit Nunatta Katersugaasivia oqarasuaatikkut +299 322611 imaluunniit e-mail på nka@natmus.gl.

Tusarniaanerup piffissaliussaasup qaangiutereernerani:

Tusarniaanerup piffissaliussap qaangiunnerani tusarniaanermi akissutigineqarsimasut NKA-p tulleriarpari Kulturikkullu Eriagisassat Pillugit Siunnersuisooqatigiinnut saqqummiullugit, taanna innersuussuteqassaaq NKA-p aalajangiiniarneranut ilaatinneqartussamik. Kulturikkut Eriagisassat Pillugit Inatsimmi § 9 imm. 3-mi allassimavoq, Nunatta Katersugaasivia Allagaateqarfialu eqqissimatitsinermi aalajangersakkanik allannguiniarnermini atorunnaarsitsiniarnerminiluunniit aaliangiinnermit ullut 14-it qaangiutsinnagit tamanut saqqummiussisussaavoq. Eqqissimatitamiittumi piginnittoq, atuisoq nunaminertamillu tunineqarsimasoq imaluunniit allatigut nunaminertamik kommunimit atuisinnaatitaaffeqartuusoq allallu susassaqtuusut erngertumik ilisimatinneqassapput.

Inatsisitigut tunngavissaq:

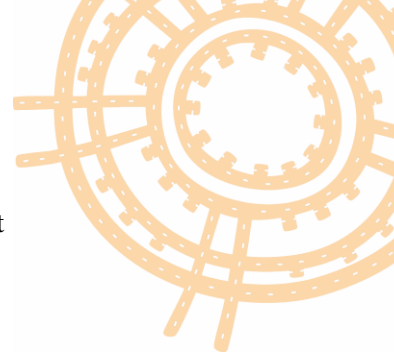
Kulturikkut Eriagisassat pillugit Inatsit § 1, imm. 3 -p erseqqissarpaa Inatsisartut Inatsisaata qulakkeerniaraa Kalaallit Nunaanni kulturikkut kingornussassat eriagisassat nunarsuarmi inuiassuillu oqaluttuarisaanerinit oqaluttuassartaannullu pingaaruteqartorujussuarmik inissisimasut aammalu ataavartumik iliuseqarnikkut kulturikkut illersorneqartussat eqqissimatitsinikkut aammalu allatigut kulturikkut eriagisassat illersorneqarneratigut Kalaallit Nunaata nunarsuarmi kulturikkut kingornussanut illersueqataanini aallussinnaagaa.

Kulturikkut Eriagisassat pillugit Inatsit § 2, imm. erseqqissarpaa nunaminertani qanganitsat eriagisassat inuit inuusimanerinit ersersitsisut qangalilu qimanneqarsimasut ataqatigiissut inissisimaneri. Kulturikkut Eriagisassat pillugit Inatsit § 5-p ersersippaa nunaminertani qanganitsat eriagisassat ukioq 1900 sioqqullugu piusimasut, illukut, inoqarfikut, ilerriit aammalu iliveqarfiit tamarmik eqqissisimatitaasuusut. Ilerriit ersiinnartut ukioq 1900 sioqqulluguli piusut aammalu kingorna piusut ilanngullutik eqqissisimatitaapput. Tamassuma saniatigut nunaminertani qanganitsat eriagisassat ukioq 1900 sioqqulluguli piusut eqqissisimatitaasut NKA-p isummerfigisimasai innarlerneqaqqusaanngillat, allanngorteqqusaanngillat imaluunniit nuunneqarlutillu tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit allannguiffiqeqqusaanngillat, inassutigalugu Kulturikkut Eriagisassat pillugit Inatsit § 6.

Kulturikkut Eriagisassat pillugit Inatsit § 8, imm. 1 aaliangersagaqarpoq tusarniaanerup nalaani tunngavilersuutit atuuttut ima ersersitsippata eqqissisimatitsinerup atuinartinneqarnissaanut inasuteqarnerigaluaq inuiaqatigiit ineriartortinneqarnissaanut ataatsimut isigalugu akerliuppat, taava Nunatta Katersugaasivia Allagaateqarfialu suliaq Naalakkersuisunit aalajangiiffiqeqartussanngorlugu inassutigisinnaavaa, inassutigalugu Kulturikkut Eriagisassat pillugit Inatsit §3. Suliaq Naalakkersuisunit apuunneqartingagu Nunatta Katersugaasivia Allagaateqarfialu Kulturikkut Kingornussassat Pillugit Siunnersuisooqatigiinnit oqaaseqaaseqartissavai. Kulturikkut Kingornussassat Pillugit Siunnersuisooqatigiit saqqummiussivigineqareernerini Naalakkersuisunullu suliaq ingerlatereernerani Kalaallit Nunaata Katersugaasivia Allagaateqarfialu inasuteqaateqassaaq aamma eqqissisimatitsiniarnermut suliaq aalajangiiffiqeqarnissaminut isummerfigineqassaaq qulakkeerniarlugu qanganitsat eriagisassat pillugit illersorsinnaasumik tunngavilersuuteqarfiusumik allagaqaatitigut suliaqarfiginissaa Naalakkersuisut eqqissisimatitsinermut allannguiniarnerminnut imaluunniit eqqissisimatitsinermut atorunnaarsitsiniarnerminnut isummernissaminnut atugassaanik.

Kulturikkut Eriagisassat pillugit Inatsit § 8, imm. 1 aaliangersagaqarpoq tusarniaanerup nalaani tunngavilersuutit atuuttut ima ersersitsippata eqqissisimatitsinerup atuinartinneqarnissaanut inasuteqarnerigaluaq inuiaqatigiit ineriartortinneqarnissaanut ataatsimut isigalugu akerliuppat, taava Nunatta Katersugaasivia Allagaateqarfialu suliaq Naalakkersuisunit aalajangiiffiqeqartussanngorlugu inassutigisinnaavaa, inassutigalugu Kulturikkut Eriagisassat pillugit Inatsit §3. Suliaq Naalakkersuisunit apuunneqartingagu Nunatta Katersugaasivia Allagaateqarfialu Kulturikkut Kingornussassat Pillugit Siunnersuisooqatigiinnit oqaaseqaaseqartissavai. Kulturikkut Kingornussassat Pillugit Siunnersuisooqatigiit saqqummiussivigineqareernerini Naalakkersuisunullu suliaq ingerlatereernerani Nunatta Katersugaasivia Allagaateqarfialu inasuteqaateqassaaq aamma eqqissisimatitsiniarnermut suliaq aalajangiiffiqeqarnissaminut isummerfigineqassaaq qulakkeerniarlugu qanganitsat eriagisassat pillugit illersorsinnaasumik tunngavilersuuteqarfiusumik allagaqaatitigut suliaqarfiginissaa Naalakkersuisut eqqissisimatitsinermut allannguiniarnerminnut imaluunniit eqqissisimatitsinermut atorunnaarsitsiniarnerminnut isummernissaminnut atugassaanik.

Kulturikkut Eriagisassat pillugit Inatsimmi § 3, imm. 1 erseqqissarneqarpoq pisuni immikkut ittuni aammalu tunngavilersorluarsimasuni inuiaqatigiit ineriartornissaanut ataatsimut isigisumik kalluisussaasoqarpat Naalakkersuisut aalajangiisnaapput eqqissisimatitat imaluunniit allatigut kulturikkut kingornussarsiat illersorneqarnerat imaluunniit allannguiffiqeqarnerat eqqissisimatitsinermut atorunnaarsinneqarneralluunniit aalajangiisnaasut, innersuullugu imm. 2. Naalakkersuisut aalajangiinermi kulturikkut eriagisassaq kulturikkut oqaluttuarisaanermut pingaassusaa, kulturikkut erigisap takornariaqarnikkut pingaaruteqarsinnaanera eqqissisimatitsinerullu atorunnaarsinnerani kingunerisinnaasai nalilersussavai tamassumalu inuiaqatigiinni ineriartornermi qanoq naleqarsinnaaneri ilisimaarissallugit.

Kulturikkut Eriagisat pillugit Inatsit § 3, imm. 2-mi erseqqissarneqarpoq inuiaqatigiinni ineriartornermi taaneqartumi immikkut tunngavilersugassat imatut paasineqassasut:

- 1) qulakkeerumallugu inuiaqatigiinni ataavartumik nukissiuuteqarnissaq qulakkeerniarlugu,
- 2) qulakkeerumallugu inuiaqatigiinni nunap pissusaatigut ajutoornersuaqarsinnaanera pinngitsoortinniarlugu imaluunniit
- 3) qulakkeerumallugu inuussutissarsiorluni suliffiup pilersinnissaa, annertusinissaa imaluunniit ataannarnissaa, taannaammat
 - a) inuiaqatigiinnut pingaaruteqarlunilu pissarsissutaammat aammalu
 - b) ingerlanneqarsinnaassanngimmat annertunerusumik allatigut aningaasalersorneqanngippat kulturikkut eriagisassat eqqunngikkaluarlugit.

Kulturikkut Eriagisassat pillugit Inatsit § 3, imm. 3-mi allassimavoq Naalakkersuisut inuiaqatigiit ineriartortinneqarnissai pillugit ataatsimut isigalugit tunngavilersuippata taava Naalakkersuisut tunngavilersuilluassapput qanoq isiorlutik kulturikkut eriagisassat, ilisimasat paasissutissallu eriagisassanut tunngasut illersorsinnaasumik allaganngorlugit qulakkeerneqassanersut suliaqassallutik, inassutigalugu § 1, imm. 5:

“Inatsisartut Inatsisaata qulakkeerniarpaa sapinngisaa tamaat atorlugu kulturikkut eriagisassat, ilisimasaq eriagisassanullu paasissutissat pillugit takussutissatigut suliaqartoqassasoq Naalakkersuisut inuiaqatigiinni ineriartornissaq pillugit suliaqartoqarniarneratigut sunniutaasinnaasut erseqqissassallugit, inassutigalugu § 3”.

Naalakkersuisut aalajangiinermi kulturikkut eriagisassat kulturikkut oqaluttuassartaata pingaassusaa, ilisarnaatigisaa, annertussusaa kulturikkullu sunniutigisinnaasaata annertussusaa tamaat illersorsinnaasumik takussutissanngorlugit allaganngortissavai. Naalakkersuisut aaliangernerisa kinguerisaanik iliuusissat illersorsinnaasumillu takussutissanik katersiniarnermi sulinermi sanaartortussamit aningaasartuutit matussuserneqarnissai qulakkiissavai imaluunniit suliffeqarfimmut akisussaasumit matussuserneqassallutik, taanna taaneqartoq inuiaqatigiit ineriartortinneqarnissaanut tunngavilersuinermi pequtaasoq. Naalakkersuisut aalajangiinermi piunasaqaataasinnaasunik allanik aalajangiisnaavoq.

Qinnutigineqartumi nunap pineqartup sumiiffia:

Qinnutigineqartup nunap pineqartup sumiiffia tassanilu kulturikkut eriagisassat qangarsuarnitsat eqqissisimatineqartut Nunalerinermut, Imminut Pilersornermut, Nukissiuteqarnermut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfiup eqqissisimatineqarnerinut atorunnaartitsiumallutik saaffiginnissutaani pineqartoq tassaavoq nunaminertaq Tasersiap tasianiit engrup killiganit kote ca. 690 m aamma nuna qummut kote 740 m, aammalu sermip tasiatut taaneqartartut kujasinnerusumiittoq qanittua (takuuk nunap assiga ilanngussa 2). Nunaminertami siullermi taaneqartumi sumiiffiit qanganitsanik eriagisassaqaarfiit nalunaarsorsimasut 24-upput taakkulu kote 740 m ataallugu inissisimapput, aamma kote 740 m qaangilaarlugu inissisimapput sumiiffiit 7-it. Kingullertut taaneqartoq itsarnisarsiuunit suli misissuiffigineqanngilaq ilimagineqarporli qangarsuarnitsanik eriagisassanik ataasiakkaanik suli peqassasoq.

Tasersiap eqqaani qangarsuarnitsanik eriagisassaqaarfiup eqqissisimatineqarnerata atorunnaarsinniarnernanut kissaateqarnermi tunngavilersuutigineqartut:

Eqqissisimatitsinermut tunngasoq suliaq Nunalerinermut, Imminut Pilersornermut, Nukissiuteqarnermut Avatangiisinullu naalakkersuisoqarfimmit qaqqineqarpoq tunngavilersuutigalugu Tasersiap qanittuani engrup nukissiuteqarnermut periarfissat annertusaavigineqarnissai suliariniarnissaalu kissaatigineqarmata. Erngup nukissiuteqarnermut suliniut suliffissualiornermi nalilerneqarput inuiaqatigiinni ineriartortitsinissamut iluaqusiisussatut annertunerusumillu aningaasartuuteqarfiusussaasutut nalilerneqarput kulturikkut eriagisassaqaarfiit eqqorneqanngippata, innersuullugu Kulturikkut Eriagisassat pillugit Inatsit § 3, imm. 2. Ilanngullugu nalilerneqarpoq erngup nukissiorfiup suliarineqarnerani Kulturikkut Eriagisassat pillugit Inatsit § 3, imm 2, nr 1-mi piumasarineqartut atuutsinneqassammata, imatut paasillugu inuiaqatigiinni erngup nukiganik pilersuiniarnermi qulakkeerinnittoqassasoq.

Aammattaaq Nunalerinermut, Imminut Pilersornermut, Nukissiutinut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfiup tunngavilersuutigisaasa ilagaat Nuup Kangerluani Tarsartuup Tasersuani aammalu Tasersiami erngup nukissiutitigut sanaartorfissatigut taama tikikkuminartigisumik periarfissagissaartigisumillu allami Kalaallit Nunaanni sanilliussassaqaartoqanngitsoq. Taamaasilluni Nukissiorfiup augustimi 2005-mi Kalaallit Nunaanni erngup nukissiorfiliornissaat pillugit nalunaarusiornermini oqaatigaat taakku tatsit marluk Kalaallit Nunaanni periarfissanit tamanit annerpaasut. Ataatsimut isigalugu erseqqissarneqarpoq a) erngup nukissiorfiliornissaq inuiaqatigiinnut ataatsimut isigalugu annertuumik pissarsiffiussasoq aamma b) kulturikkut eriagisassaqaarfiit eqqorneqanngippata annertuumik aningaasartuuteqarfiunerusumik kinguneqassasoq, inassutigalugu Kulturikkut Eriagisassat pillugit Inatsit § 3, imm 2, nr, 3 litra a-b.

Tasersiap eqqaani qanganitsat eriagisassat eqqissisimatineqartut atorunnaarsinniarnernani tunngavilersuutit itisilerlugit ilassutini atuarneqarsinnaapput: *Tasersiami aamma Tarsartuup Tasersuani pissusiviusuni eqqissisimatitsinerit atorunnaarsinneqarnissaat pillugu eqqissisimatitsinermut suliassamik qaqqitsinissamik qinnuiginninneq.*

Tasersiap qanittuani nunaminertat qanganitsanik eriagisassaqarfiit eqqissisimatinnerisa atuutsiinnarnissaanut tunngatillugu tunngavilersuutit:

NKA-p kissaatigaa nunaminertat qangarsuarnitsanik eriagisassaqarfiusut eqqissisimatinnerisa attatuarnissaat tunngavilersuutigalugu nunap qinnguani piniarnikkut uumasooqarlumut ajoqusersorneqarfiumut tunngaviulluarsimasut eqqissisimatinneriqassammata tatsit angisuut tuttuniarnermi angallannermilu Inuit kulturiminni ukiuni untritolikkaani pingaaruteqarlumut atugaanerit pillugit. Maannakkut qanganitsanik eriagisassaqarfiit nalunaarsorsimasut 168-pput Tasersiap qanittuaniittut minnerunngitsumillu tupersuaqarfiit 74-init ikinnerunngitsut tassaniillutik aamma inoqarfikut Saqqaq Kulturimeersut 16-it tassaniipput (ca. 2400-800 ukiut kristusi sioqqullugu piusut).

Sumiluunniit Kalaallit Nunaata kitaata timaani maannamut inoqarfikunik qangarsuarnitsanillu eriagisaqarfinnik taama qaqutigooortigisunik Saqqaq-kulturimiillu inoqarfikunik amerlatigisunik allami peqanngilaq. Ataatsimut Tasersiap qanittua tassaavoq nunap kulturikkut tuttunniartarnermut Kalaallit Nunaata kitaani piniarfissuit oqaluttuassartatigut eriagisassaqarfiit annersaat. Oqaluttuarisaanikkut paasissutissanik pissarsiffigineqarsimasut pingaarnerit ilagaat nunap aqqinik nalunaarsuullunilu nassuiaateqarsimasooq (Jens Kreutzmann, 1863) aamma Aalut Kangermiup imilertakkanik qalipagai. Paasissutissat assigiinngitsut taama ittut Inuit nunap timaani tuttunniartarneranit assilialiornikkut aamma assigiinngitsutigut oqaluttuarisaanermik eriagisassamik takutitsisupput.

Ilanngullugu sumiiffiup qatsissumiinnerata tiffasissumiinneratalu periarfissagissaartippaa kulturikkut eriagisassat qanganitsat innarleruminaatsumiinneri.

Ataatsimut isigalugu NKA naliliivoq kulturikkut qangarsuarnitsatigut eriagisassat ima qaffasitsigisumik pingaassuseqarput Aasivissuarnut-Nipisanut UNESCO-p nunarsuarmioqatigiinnut kingornussarsiaqarfiattulli pingaaruteqartigisut.

Tunngavilersuutit Tasersiap eqqaani qangarsuarnitsat eriagisassaqarfiit eqqissisimatinneriqarnerata attatiinnarneqarnissaanut tunngasut ilaasummi atuarneqarsinnaapput: *Tasersiami aamma Tarsartuup Tasersuani kulturikkut kingornussat naleqartitat Kalaallit Nunaata kitaani erngup nukissiorfiliornissamut neqeroortitsisoqassappat kingunerisinnaasaannik ataatsimut naliliineq.*

Nunaminertani qanganitsanik eriagisassaqarfiit Tasersiap eqqaani eqqissisimatinnerisa atorunnaarsinneqarnerini aalajangiinnermi kinguneri:

Nunaminertani qangarsuarnitsanik eriagisassaqarfiit nalunaarsorsimasut tamarmik kote 740 m Tasersiap eqqaani inissisimasut sanaartortitsisumit tatsip immernerulernerata kingunerisaanik qarsutsivigineqalerpata eriagisaqarfiit inatsisitigut akuerisaasumik misissuiffigineqarsinnaajunnaarsinneqassapput siunissamilu ilisimatuserfigineqarsinnaajunnaassallutik. Erngup annertusineratigut nunaminertat eriagisassaqarfiusut maannakkut inatsisitigut eqqorneqarsinnaaneri illersugaapput taakku

eriagisassaqarfiit Kulturikkut Eriagisassat pillugit Inatsimmit § 6 illersugaammata eriagisassat innarleqqusaanatik, allannguiffigeqqusaanatik, nikiseqqusaanatik tamarmik ilaannakortumilluunniit nuunneqaqqusaanatik.

Kalaallit Nunaata Katersugaasivia Allagaateqarfiata eqqissimatitsinermut ataatsimiititaliaa sinnerlugu

A handwritten signature in black ink, reading "Christian Koch Madsen".

Inussiarnermut inuulluaqqusillunga
Christian Koch Madsen, souschef